

УДК 330:322:14 + 339.9

Ю. В. Ткаченко,
аспірант, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

I. Tkachenko,
PhD student, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

STRATEGY OF BUILDING AN INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE NATIONAL ECONOMY
IN TERMS OF GLOBALIZATION

Економіка України досягла стану, за якого склався цілий ряд проблем, які почали швидко знижувати міжнародну конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість країни. У цій ситуації продовження існуючого шляху розвитку в незмінному вигляді більше неможливе, потрібні зміни як у підприємницькому, так і в державному секторі. Проведення змін припускає наявність достатньої мотивації і необхідних знань про те, що і як змінювати. При цьому розвиток економіки України знаходиться в складній кореляції з глобалізаційними тенденціями. Глобалізація змінює характер стосунків із зовнішнім світом, підштовхує розвиток відкритості, сприяє росту обсягів торгівлі і міжнародних інвестицій. З огляду на це, в статті проведено систематизацію чинників соціально-економічного розвитку України, розроблено етапи формування політики підвищення інвестиційної привабливості країни, визначено ознаки, що характеризують кінцеву стратегічну мету забезпечення інвестиційної привабливості України та узагальнено основні напрями формування інтегрованої стратегії підвищення інвестиційної привабливості України.

The economy of Ukraine has reached a stage, when several big political, economic and social problems started a rapid reduction of the international competitiveness and investment attractiveness of the country. In this situation the current strategic development is no longer effective and changes in the business and public sectors are required. Such changes require a sufficient motivation and the necessary knowledge of what and how to do. The development of the economy of Ukraine is very connected with globalization trends. Globalization has changed the nature of relations with the outside world, encouraged transparency, boosted the growth of trade and international investment. In this respect, it was: systematized the socio-economic development's factors; developed stages and directions of the policy to increase the investment attractiveness of Ukraine; identified characteristics that identify the ultimate strategic goal to increase an investment attractiveness of Ukraine; and summarized the main directions of building an integrated strategy to increase the investment attractiveness of Ukraine.

Ключові слова: інвестиційна привабливість України, прямі іноземні інвестиції, інвестиції, глобалізація, стратегія формування інвестиційної привабливості національної економіки.

Key words: investment attractiveness of Ukraine, foreign direct investment, investments, globalization, strategy of building an investment attractiveness of the national economy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах глобалізації світової економіки і стирання меж між країнами капітал активно переміщується по світу з метою отримання доступу до нових ринків

або підвищення рентабельності виробництва, за рахунок зниження витрат і економії на заробітній платі. Цей феномен відкриває для України нові можливості для економічного розвитку і залучення україн необхідних

Рис. 1. Система чинників соціально-економічного розвитку України

Розроблено автором.

додаткових зовнішніх інвестицій. Тому для досягнення динамічнішого економічного розвитку країни, зміцнення тенденції по подоланню бідності і підвищення добробуту громадян України органи влади повинні покладатися не лише на внутрішні, але і на зовнішні ресурси.

Підвищення інвестиційної привабливості України — це процес, який вимагає часу і зусиль, і в якому позитивні результати потребують злагодженої роботи різних органів влади, розуміння і підтримки керівництва країни, наявності та активної дії команди професіоналів, яка зможуть впровадити усі необхідні кроки. Залучення іноземних інвестицій створює нові виробничі потужності, нові робочі місця і сприяє розвитку експорту з країни, таким чином виступає потужним додатковим чинником розвитку економіки. Тому у всьому світі країни і регіони ведуть високо конкурентну боротьбу за те, щоб підвищити власну інвестиційну привабливість та залучити іноземні інвестиції на своїй території. В цих умовах дуже важливим стає поняття стратегії формування інвестиційної привабливості національної економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Слід зазначити, що існує дуже багато літератури, де розглянута основна проблематика інвестицій. Проблеми іноземних інвестицій досліджувалися в працях таких вітчизняних вчених, як Анатолій Пересада, Олександр Рогач, Ігор Матюшенко, Валерій Божко, Дмитро Лук'яненко, Богдан Губський, Олег Мозговий, Володимир Мельник. Класиками теми управління інвестиціями стали Аймад Муза, Рікі Гріффін, Майкл Пастей, Чарльз Хілл, Бруно Сольнік та Деніс Макліві.

НЕВИРІШЕНІ РАНІШЕ ЧАСТИНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Переважна більшість наукових робіт з даної проблематики торкається лише загальної проблематики інвестиційної політики держави. У даній статті надається практичний аспект формування політики підвищення інвестиційної привабливості України.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є визначення етапів формування політики підвищення інвестиційної привабливості країни, узагальнення ознак, що характеризують кінцеву стратегічну мету забезпечення інвестиційної привабливості України та систематизація основних напрямків формування інтегрованої стратегії підвищення інвестиційної привабливості України.

Інвестиції, внутрішні або іноземні, вказують на впевненість у майбутній економічній привабливості країни. Інвестиції мають безпосередній вплив з точки зору інтенсивного збільшення капіталу, який вони представляють. Інвестиції також зазвичай приносять поліпшення знань і навичок, оскільки створюють стимул для поліпшення усіх показників, що впливають на конкурентоспроможність економіки країни. Додатковою вигодою від іноземних інвестицій є додатковий капітал, технології і виходи на зарубіжні ринки.

Для підвищення інвестиційної привабливості України потрібні системні зміни моделей поведінки як на рівні людей, підприємств і галузей виробництва, так і на рівні держави. У перехідний період основою досягнення успіху є здатність суб'єктів економіки повністю застосувати наявні ресурси. Поглиблення дисбалансу економічного розвитку в країні показує, що можливість розвитку, що спирається на екстенсивне використання ресурсів, починають вичерпуватися. Необхідно знайти нові шляхи для підвищення інвестиційної привабливості економіки на базі синергії, що виникає від ефективної співпраці іноземного інвестора з вітчизняним бізнесом.

На існуючому етапі розвитку економіки успіх забезпечується в першу чергу здатністю людей і підприємств здійснювати необхідні оновлення, проте в порівнянні з етапом екстенсивного розвитку істотно підвищується роль держави. Особливо важливим це стає у зв'язку зі швидким ростом грошової підтримки, яка буде отримана найближчими роками від МВФ, Європейського Союзу та інших розвинутих країн та міжнародних організацій, і необхідністю її доцільного використання.

Держава має бути активізатором і каталізатором змін, спрямованих на співпрацю і ефективність використання ресурсів. У цьому випадку процес змін прискоро-

роється і стає системнішим, а також отримує додаткову внутрішню енергію. Цій меті служать загальні і конкретні рекомендації відносно політики підтримки росту продуктивності ресурсів і, через це, зусиль, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості економіки.

Спираючись на теорію економічної політики [4; 5], систему чинників соціально-економічного розвитку України можна представити у наступному вигляді (рис. 1).

При конструюванні системи чинників підвищення інвестиційної привабливості країни основою є розуміння, що економіка і політика в суспільстві нерозривно пов'язані. Тільки за допомогою ефективної політики, яка в змозі діяти стратегічно, існує надія проінвестувати досягнення нової стадії розвитку економіки, заснованої на знаннях і інновації. Особливо в сучасних умовах, замість політичних декларацій потрібна система заходів, забезпечених реальними інвестиційними ресурсами. Подальший розвиток економіки великою мірою залежить від ефективності політик, спрямованих на ініціацію і підтримку заходів, орієнтованих на підвищення продуктивності та конкурентоспроможності. На новому етапі розвитку економічна політика повинна стати більше різноманітною в порівнянні з колишньою. Необхідно постійно зважати на принципи макроекономічного балансу і відкритості конкуренції [5], проте доповнити це новими науковими рішеннями та рекомендованими практичними заходами.

Можна виділити як загальні, так і конкретні рекомендації відносно політики підвищення інвестиційної привабливості України.

Найважливішою роллю держави з точки зору політики розвитку є створення для своїх громадян умов для успішної, взаємно корисної співпраці у сфері як економіки, так і політики. Для досягнення успіху критичне значення має забезпечення розвитку в економіці і політиці. Необхідно не лише забезпечити, але і заохочувати активну діяльність громадян в обох сферах. Основою для цього є здатність до зміни, яка спирається на нові позиції, знання і навички усіх сторін, причому однаково важливими є як індивідуальні, так і колективні знання.

У формуванні здатності до зміни істотну роль відіграють такі, пов'язані із створенням і поширенням знань інститути, як освіта (надання значення навчанню упродовж усього життя) і мережі співпраці.

У політиці підвищення інвестиційної привабливості необхідно знайти такий механізм ухвалення економіко-політичних рішень, який забезпечив би пріоритет стратегічних інтересів суспільства перед інтересами повсякденної політики. Важливим є досягнення здійснення виконавчою владою ефективних програм розвитку. Потрібна стабілізація політики зі зміною її в консенсусну в усіх істотних стратегічних областях (в т.ч. наука, освіта, інновації).

Економічна політика повинна стати різноманітнішою в порівнянні з існуючою. Вона має бути цілеспрямованою і спроможною до змін відповідно до стану економіки. Передумовою стратегічної політики є наявність постійного і незалежного економічного моніторингу і постійний розвиток наукового консультування економічної політики і надання їй законної сили. Державі необ-

хідно створити можливості, щоб іноземні інвестори почували себе необхідними партнерами, і направляти діяльність так, щоб це сприяло посиленню інвестиційної привабливості економіки країни.

У економіці основним завданням держави можна вважати забезпечення привабливості економіки країни для вітчизняних і іноземних чинників виробництва (для робочої сили і капіталу), а також створення можливостей і стимулів для ефективного використання цих чинників [1].

Інвестиційний процес є послідовністю робіт інтелектуального і фізичного характеру, які служать створенню об'єкту, впливають безпосередньо або опосередковано на нього. Здійснення інвестиційного процесу в економіці будь-якого типу припускає наявність ряду умов, основними з яких є:

- достатній для функціонування інвестиційної сфери ресурсний потенціал;
- існування економічних суб'єктів, здатних забезпечити інвестиційний процес в необхідних масштабах;
- механізм трансформації інвестиційних ресурсів в об'єкти інвестиційної діяльності.

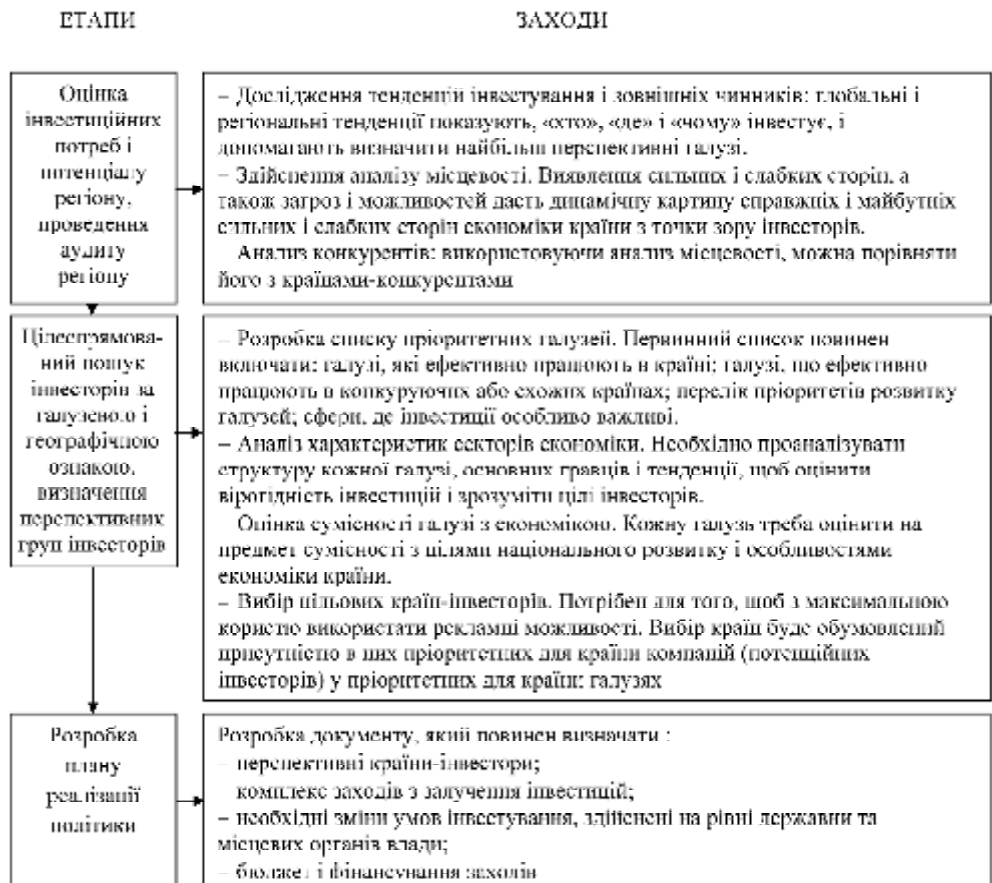
Формування інвестиційної привабливості розпочинається із забезпечення і збереження макроекономічного балансу, стабільності і довіри і завершується формуванням сприятливого для розвитку підприємництва середовища

При безпосередній дії на суб'єктів економіки держава повинна використати по можливості погоджено і комплексно заходи тиску і підтримки [4]. Із заходів тиску центральним є забезпечення чесної і ефективної конкуренції, внаслідок чого успіху можуть досягти тільки ті підприємства, які пропонують споживачам свого виробу найбільшу цінність (кращу якість, нижчу ціну). Усі інші шляхи досягнення успіху (наприклад обмеження в конкуренції, нечесна конкуренція, в т.ч. реклама, що вводить в оману, корупція, податкове шахрайство, забруднення довкілля тощо) держава повинна виключити.

Підтримувальні заходи повинні підтримати рух підприємництва в країні і, ширше, усієї економіки до наступного етапу розвитку економіки - розвитку, заснованого на знаннях і інновації. Відповідна політика повинна використати як регулятивні і грошові, так і організаційні заходи, які на думку автора у результаті забезпечили б в Україні:

- ефективну інноваційну систему, яка повинна пов'язати між собою приватний та громадський сектор, виробничу і науково — освітню сферу;
- конкретні економіко-політичні заходи, які повинні підтримувати сфери діяльності, у яких були б позитивні супутні впливи на усю економіку і де ефект посилення більший;
- політику, яка створює та підтримує умови розвитку;
- збільшення глобальної спрямованості на усіх рівнях суспільства;
- увагу на культуру і етику праці, а також на здатність економічних суб'єктів до співпраці, що дозволяє значно підвищити продуктивність.

Розробка політики підвищення інвестиційної привабливості країни повинна розпочинатися з розуміння того, які вигоди може запропонувати країна інвесторам,

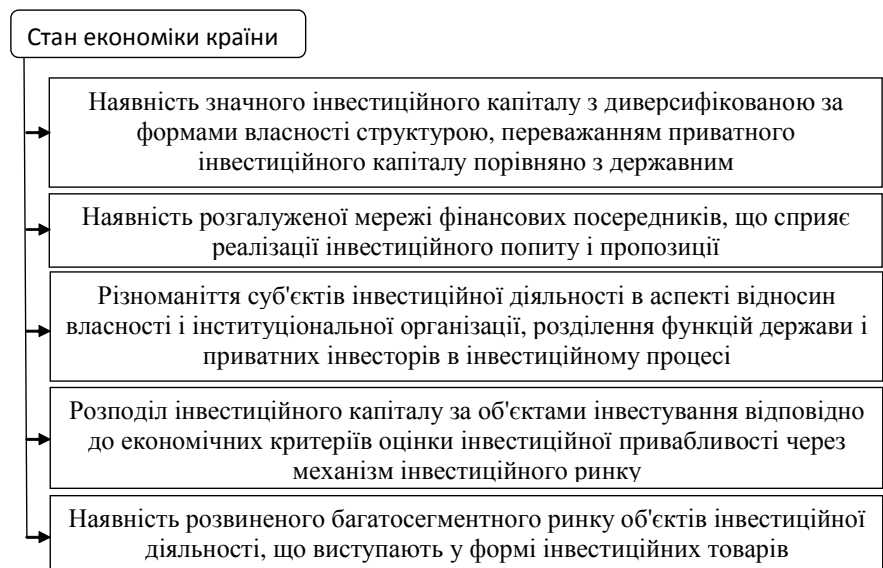
Рис. 2. Етапи формування політики підвищення інвестиційної привабливості країни

Розроблено автором.

і як вона виглядає в порівнянні з конкурентами. В значній мірі відповіді на ці питання представлено в попередньому розділі даної роботи. Результатом стратегічного планування повинен стати детальний документ, який описує "хто", "де" і "як" буде об'єктом заходів по залученню інвестицій. План має бути досить детальним і орієнтованим на майбутнє.

Розглянемо детальніше кроки по розробці політики підвищення інвестиційної привабливості країни (рис. 2).

Політика залучення інвестицій має бути розроблена незалежно від того, які підходи використовуються для її розробки. Розробка такої політики має принципове значення, оскільки дозволяє сконцентрувати об-

Рис. 3. Ознаки, що характеризують кінцеву стратегічну мету забезпечення інвестиційної привабливості України

Розроблено автором.

межені ресурси саме в тих галузях, які, ймовірно, зацікавлять інвесторів. Це підвищує шанси на успіх в питанні залучення іноземних інвестицій та є інструментом для підвищення інвестиційної привабливості країни.

Важливим документом, що формалізує і регламентує діяльність органів влади зі створення умов для залучення інвестицій є програма залучення інвестицій [7]. При розробці такої програми варто ставити реалістичні плани і закладати реальні джерела фінансування, щоб програма була ефективним інструментом економічного розвитку і залучення інвестицій, а не "мертвим" документом. Вона включає аналіз інвестиційного потенціалу країни і бар'єрів, стримуючих приплив інвестицій, необхідну інформаційно-аналітичну інформацію і, найголовніше, перелік конкретних заходів, з визначенням виконавців і бюджету.

Наявність чітких, досяжних цілей, визначення конкретних виконавців, термінів і бюджету, є основними відмінностями програми від будь-яких інших документів (планів, стратегій тощо) [3].

Метою стратегії підвищення інвестиційної привабливості України є стимулювання припливу іноземних інвестицій відповідно до потреб структурної перебудови економіки і інноваційного розвитку країни на базі постійного поліпшення інвестиційного клімату, реформування державної власності і розвитку державно-приватного партнерства.

Пріоритетними завданнями, виконання яких створює можливості для досягнення наведеної вище мети стратегії підвищення інвестиційної привабливості України є:

- визначення чітких пріоритетів залучення іноземних інвестицій за пріоритетними сферами: високотехнологічні сектори економіки, створення і розвиток кластерів, традиційні види економічної діяльності;
- скорочення частки державного сектора і приватизація держмайна;
- проведення інвестиційного таргетування, зокрема орієнтація на роботу в конкретних галузях з потенційними інвесторами — великими корпораціями, технологічними лідерами у своїй області;
- прагнення до розвитку експортноорієнтованих, ніж імпортозамісних виробництв.

Звертаючись до певної стратегічної мети забезпечення інвестиційної привабливості України слід зазначити, що інвестиційна привабливість України забезпечується завдяки досягненню певного стану економіки країни, який характеризується наступними ознаками (рис. 3).

Економічна ситуація, що склалася в Україні, значно ускладнює інвестиційну діяльність. Необхідна розробка адекватного ринковим відносинам інвестиційного механізму, що органічно поєднує форми приватного та державного інвестування, оптимізація взаємозв'язків різних суб'єктів інвестиційної діяльності, вдосконалення відповідної законодавчо-нормативної бази і інші заходи, що регламентують інвестиційний процес як на рівні окремого підприємства або галузі, так і на рівні національної економіки в цілому. Ці питання є ключовими, вони тісно пов'язані з фундаментальними соціально-економічними процесами розвитку суспільства.

Найважливіша роль у справі відновлення і збільшення виробничих ресурсів в системі відтворення відведено на інвестиціям, а отже, їх ролі у забезпеченні певних темпів економічного зростання. Якщо представити суспільне відтворення як систему виробництва, розподілу, обміну і споживання, то інвестиції, головним чином, торкнуться першої ланки — виробництва, і, можна сказати, складуть матеріальну основу його розвитку.

Вибір об'єкту для інвестицій інвестори визначають, виходячи із наступних критеріїв [2; 6]:

- стійка, конкурентоздатна, відкрита і сучасна економіка;
- політична стабільність в державі і прогнозованість його внутрішньо- та зовнішньополітичного курсу;
- інвестиційно-привабливий клімат країни з точки зору оподаткування, митних зборів, прав і гарантій інвесторів;
- наявність інвестиційних об'єктів, здатних у мінімальні терміни розпочати приносити стабільний прибуток;
- висококваліфіковані трудові ресурси, інші чинники, що сприяють легкості ведення бізнесу.

З метою створення сприятливих умов для роботи інвесторів в Україні необхідно удосконалити національне інвестиційне законодавство, провести дерегуляцію в економіці, здійснити лібералізацію дозвільної політики і залучення інвестицій.

Сформулюємо напрямки підвищення інвестиційної привабливості України. Такими є:

- вдосконалення нормативно-правової бази в інвестиційній сфері;
- визначення пріоритетних галузей для інвестування;
- захист прав інвесторів на державному рівні;
- надання пільг в пріоритетних галузях інвестування;
- сприяння розвитку науки, науково-технічної і інноваційною діяльності;
- створення технопарків з новітніми технологіями;
- активна участь в міжнародних інвестиційних проєктах;
- робота з міжнародними рейтинговими агентствами;
- проведення маркетингових досліджень в області залучення до країни інвестицій;
- моніторинг світових інвестиційних потоків і аналітичних досліджень;
- запрошення до України фахівців світового рівня для розробки стратегій залучення інвестицій.

Вибір стратегії підвищення інвестиційної привабливості України залежить від наявності в країні порівняльних переваг — географічних; регіональних, галузевих і інших. У поточній і стратегічній перспективі саме ці переваги визначають оптимальну стратегію підвищення інвестиційної привабливості країни, яка:

- по-перше, взаємопов'язувала б наявні передумови і обмеження розвитку;
- по-друге, включала рішення ключових задач і проблем соціально-економічного розвитку України (критерій відповідності стратегії цілям вищого рівня — соціально-економічного розвитку країни): забезпечен-

Рис. 4. Основні напрями формування інтегрованої стратегії підвищення інвестиційної привабливості України

Розроблено автором.

ня довготривалих темпів економічного зростання; підвищення продуктивності праці в економіці; активізація інвестиційних і інноваційних процесів (підвищення рівня інноваційності економіки); розвиток конкуренції, підвищення конкурентоспроможності країни, підприємств, регіонів.

Перераховані вимоги тісно взаємопов'язані між собою. Як свідчить досвід розвитку низки країн основним стратегічним напрямом розвитку економіки на сучасному етапі є її здатність до розвитку і підвищення якості людського капіталу, до ефективних технологічних, економічних, соціальних, культурних і інших якісних перетворень. При цьому найбільше значення має загальна макроекономічна стабілізація і доведення інституційної організації у відповідність з ресурсним потенціалом економіки.

Формування ефективної стратегії підвищення інвестиційної привабливості України природньо потребує остаточного вибору і пріоритету певної моделі з метою вирішення завдань соціально-економічного розвитку країни. Але вибір якої-небудь однієї моделі не може бути здійснений з тієї причини, що жодна з розглянутих стратегій не може бути повністю знехтувана, оскільки кожна з них в тій чи іншій мірі забезпечує збереження країни, її економіки, території.

З одного боку, не можна відмовитися від використання поточних порівняльних переваг і продовження експорту сировини та продукції з низьким ступенем переробки, оскільки цей сегмент здатний в коротко- і середньотерміновій перспективі забезпечити валютні надходження, і тим самим виступає найважливішим інвестиційним ресурсом для розвитку вітчизняної економіки.

З іншого боку — потрібне ефективне залучення іноземних інвестицій з метою формування перспективних порівняльних переваг економіки — технологій, кадрів, сучасних виробничих потужностей. У той же час, кожна зі стратегій має свої передумови і обмеження, певний обсяг робіт, у тому числі у напрямі вдосконалення інституційного середовища залучення інвестицій, розвитку інвестиційного потенціалу, узгодження інтересів груп господарюючих суб'єктів та ін. І ці відмінності повинні враховуватися при розробці стратегічних рішень на рівні державної політики підвищення інвестиційної привабливості України.

З урахуванням сказаного, проблема оптимальної політики підвищення інвестиційної привабливості України зводиться не лише до вибору принципових моделей, а до розробки ефективних методів, механізмів та інструментів формування інвестиційної привабливості країни, в основі яких — окремі елементи тієї або іншої моделі росту. В даному випадку можна говорити про так звану "інтегровану" (комплексну) стратегію підвищення інвестиційної привабливості України, що включає ряд елементів в контексті підтримки і розвитку не лише поточних порівняльних переваг економічної системи, але і перспективних, що відповідають тенденціям розвитку глобальної економіки. З позицій вимог до оптимальності стратегії підвищення інвестиційної привабливості України, а саме:

- забезпечення стабільних темпів економічного зростання;
- активізація інвестиційних і інноваційних процесів у країні;
- розвиток конкуренції в країні та забезпечення конкурентоспроможності економіки країни на глобальних ринках.

Серед основних напрямків формування інтегрованої стратегії підвищення інвестиційної привабливості України слід виділити наступні (рис. 4).

У рамках інтегрованої стратегії підвищення інвестиційної привабливості України особлива увага приділяється інвестиційному потенціалу як ключовому чиннику економічної модернізації. Йдеться про підвищення якісних параметрів інвестування як необхідній умові реалізації даної стратегії.

Підвищення ролі інвестиційних ресурсів в розширеному відтворенні, розвиток новітніх технологій, конкуренція, що посилюється, прагнення виробників випустити усе більш якісні товари з метою отримання конкурентних переваг на ринку, дотримання екологічного балансу, ведуть до того, що в економіці відбувається вибуття неефективного капіталу, заміна застарілих технологій передовими, а реалізація інноваційних проектів вимагає високоризикових інвестиційних засобів.

Іншими словами — інвестиції спрямовуються в ті сфери економіки, до тих галузей та конкретних підприємств, які забезпечать максимальну ефективність для економіки в цілому. В цьому випадку йдеться про комерційну ефективність, тобто про найбільш високу рентабельність і коротші терміни окупності вкладених коштів): підвищення її конкурентоспроможності, інноваційності, сталості розвитку, забезпечення вирішення соціальних проблем.

ВИСНОВКИ

З аспекту підвищення інвестиційної привабливості економіки України особливо важливо, щоб зверталася увага на наступні заходи: зміна структури економіки (залучення іноземних інвесторів в стратегічно важливі сектори економіки, створення програм розвитку стратегічно важливих областей); забезпечення відповідності і компетентності адміністративного апарату, з метою втілити в життя швидкі зміни; спрямовані на розвиток співпраці дії на усіх рівнях, з метою ефективніше створювати і застосовувати колективний досвід і спрямовувати інвестиції для підвищення ефективності використання обмежених ресурсів країни.

Політика підвищення інвестиційної привабливості України включає встановлені в державі законодавчі, регуляторні і інституціональні рамки у сфері інвестування економіки, спрямовані на збільшення іноземного і прямого інвестування і максимізацію його вигід. Формування ефективної політики підвищення інвестиційної привабливості України природньо потребує остаточного вибору і пріоритету певної моделі з метою вирішення завдань соціально-економічного розвитку країни. З позицій вимог до оптимальності стратегії підвищення інвестиційної привабливості України, а саме: забезпечення стабільних темпів економічного зростання; активізація інвестиційних і інноваційних процесів у країні; розвиток конкуренції в країні та забезпечення конкурентоспроможності економіки країни на глобальних ринках. Подальші дослідження автора будуть спрямовані на моделювання інвестиційної привабливості України в умовах глобалізації з метою визначення та реалізації інвестиційного потенціалу країни.

Література:

1. Булеев И.П. Трансформация общества и экономика: опыт и перспективы: моногр. / Булеев И.П. — Донецк, 2006. — 336 с.
2. Дедиков А.И. Инвестиции и структура экономики Украины / А.И. Дедиков [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://kr-tgtu.narod.ru/econo/240-1094/240-1094.rar>
3. Курило С.В. Инвестиційна політика, її сутність і роль у сучасних умовах [Електронний ресурс] / С.В. Курило. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Kurilo.pdf
4. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки / За ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р. Михасюка / Львівський національний університет ім. Івана Франка. — Львів: Українські технології, 2000. — С. 350—355.
5. Основы конкурентных преимуществ и инновационного развития / [Б.И. Холод, Т.А. Ткаченко, Р.Б. Тянь, С.И. Чимшит, А.И. Щукин]; под ред. В.А. Ткаченко. — Д.: ДУЭП, Монолит, 2008. — 405 с.
6. Непогодіна Н.А. Сутність і місце інвестиційної стратегії у загальній стратегії розвитку підприємства туристичної галузі / Н. А. Непогодіна // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. — 2007. — Т 2. — № 3. — С. 80—84.
7. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства / Л.О. Чорна // Інвестиції: практика та досвід. — 2008. — № 24. — С. 4—6.

References:

1. Buleev, I.P. (2006), Transformaciya obschestva i ekonomika: opyt i perspektivy [Transformation of the society and economics: experience and perspectives], Donetsk, Ukraine.
  2. Dedikov, A. I. (1997), "Investments and structure of the economy of Ukraine" available at: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=47240> (Accessed 4 March, 2014).
  3. Kurilo, S.V. (2009), "Investment policy, its essence and role in nowadays circumstance" available at: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Kurilo.pdf (Accessed 4 March, 2014).
  4. Mihasjuk, I. Mel'nik, A. Krupka, M. Zaloga, Z. (2000), Derzhavne regul'uvannya ekonomiky [State regulation of the economy], Lviv: Ukrayins'ki tehnologiyi, Lviv, Ukraine
  5. Holod, B.I. Tkachenko, T.A. Tjan, R.B. Chimshit, S.I. Shukin, A.I. (2008), Osnovy konkurentnyh preimushestv i innovacionnogo razvitija [Basics of economic advantages and innovative development], Monolit, Donetsk, Ukraine.
  6. Nepogodina, N. A. (2007), "Nature and place of the investment strategy in the general strategy development of tourism industry", Visnik Hmel'nits'kogo natsional'nogo universitetu. Ekonomichni nauky. vol. 3, pp. 80—84.
  7. Chorna, L.O. (2008), "Efficient strategy to achieve investment attractiveness of an enterprise", Investytsiyi: praktyka ta dosvid. vol. 24, pp. 4—6.
- Стаття надійшла до редакції 26.05.2014 р.*